

Gèneres i Textos: Pràctiques d'Anàlisi

Codi: 40243

Crèdits: 10

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
4313178 Literatura Comparada: Estudis Literaris i Culturals	OT	0	2

Professor/a de contacte

Nom: Jordi Julià Garriga

Correu electrònic: Jordi.Julia@uab.cat

Equip docent

Pere Ballart Fernández

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: espanyol (spa)

Prerequisits

- Que els estudiants hagin demostrat que comprenen i tenen coneixements en una àrea d'estudi que parteix de la base de l'educació universitària general, i se sol trobar a un nivell que, si bé es basa en llibres de text especialitzats, inclou també alguns aspectes que impliquen coneixements procedents de l'avantguarda d'aquell camp d'estudi.
- Que els estudiants puguin transmetre informació, idees, problemes i solucions a un públic tant especialitzat com no especialitzat.
- Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements propis a la seva feina o vocació d'una manera professional i tinguin les competències que se solen demostrar per mitjà de l'elaboració i la defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi.
- Que els estudiants tinguin la capacitat de reunir i interpretar dades rellevants (normalment dins de la seva àrea d'estudi) per emetre judicis que incloguin una reflexió sobre temes destacats d'índole social, científica o ètic

Objectius

El curs pretén abordar l'estudi de les obres literàries des de la perspectiva concreta de les convencions formals i temàtiques dels tres principals gèneres literaris: lírica, narrativa i teatre (encara que, eventualment, pot ser escollit un gènere literari concret per al seu estudi). Cadascun d'aquests gèneres serà considerat des d'una perspectiva històrica, retòrica i pragmàtica, durant les èpoques moderna i contemporània, i es proporcionaran a l'alumnat els principals conceptes, termes i referències teòriques i pràctiques per portar a terme una anàlisi particular dels textos literaris d'acord amb el gènere al qual pertanyin.

Competències

- Aplicar els diferents models teòrics i genèrics a l'anàlisi i la interpretació de textos.
- Aplicar els fonaments ideològics de l'anàlisi cultural als diferents àmbits de la crítica literària i els estudis comparativistes.

- Comunicar els resultats de les seves investigacions a un públic expert i no expert.
- Interpretar, d'acord amb les principals metodologies d'anàlisi, els continguts temàtics i simbòlics de l'obra en funció de les seves estratègies retòriques i pragmàtiques.
- Organitzar, planificar i gestionar projectes.
- Raonar críticament a partir de l'anàlisi i la síntesi.

Resultats d'aprenentatge

1. Analitzar i aplicar els mètodes teòrics i de gènere més representatius a l'estudi de la representació literària, artística i cultural.
2. Comunicar els resultats de les seves investigacions a un públic expert i no expert.
3. Identificar el component persuasiu inherent a tot text literari, i la seva vinculació inevitable a una ideologia determinada i a l'horitzó cultural d'una època determinada.
4. Interpretar un significat coherent respecte al text analitzat.
5. Organitzar, planificar i gestionar projectes.
6. Raonar críticament a partir de l'anàlisi i la síntesi.
7. Reconèixer i gestionar la dimensió semàntica del text.
8. Utilitzar críticament la bibliografia corresponent.

Continguts

Bloc I. Poesia.

1. Descripció teòrica del gènere, principals termes i conceptes d'estudi, concrecions històriques i anàlisi textual.
2. Temes: La lírica romàntica. Baudelaire i la modernitat poètica. El simbolisme. Formes de despersonalització i objectivació poètiques. Algunes propostes renovadores contemporànies: R. M. Rilke, K. P. Kavafis, T. S. Eliot, G. Benn, F. Pessoa, C. Pavese.

Bloc II. Teatre.

1. Descripció teòrica del gènere, principals termes i conceptes d'estudi, concrecions històriques i anàlisi textual.
2. Temes: La doble tradició del teatre modern---. El triomf del model realista burgès al s. xix. El naturalisme gris---. Crisi de la representació de la realitat en l'època contemporània. Deformació i trencament de l'estètica realista: simbolisme, avantguarda, teatre psicològic, teatre èpic i teatre de l'absurd.

Bloc III. Narrativa.

1. Descripció teòrica del gènere, principals termes i conceptes d'estudi, concrecions històriques i anàlisi textual.
2. Temes: La narrativa decimonònica i el problema del realisme. Transformacions dins el camp de la novel·la. El naturalisme i l'objectivitat narrativa. Crisi de la identitat, crisi de la novel·la: subjectivització del narrador, engany i focalització (monòleg interior i "stream of consciousness"). Metaficció, pastitx i postmodernitat.

Metodologia

Pel seu caràcter eminentment pràctic (establert ja en el mateix títol del mòdul), i pel fet de tractar-se d'una assignatura pertanyent a un màster de naturalesa teòrica i comparatista, el comentari de text es convertirà en l'exercici principal que articuli les classes presencials. Ara bé, s'entén que aquestes pràctiques de lectura no han d'estar renyides amb unes reflexions de caràcter més general o abstracte, sobre l'època, el gènere i la

factura del text en qüestió, que a ajudin a comprendre més bé l'objecte d'estudi. Així, doncs, no solament serà el docent el que portarà a terme aquestes anàlisis textuais, sinó que es pretén que l'alumnat col·labori activament en la creació de sentit de les diferents obres proposades.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Tipus: Dirigides			
Classe presencial a manera de seminari	69	2,76	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8
Tipus: Supervisades			
Tutories individuals	20	0,8	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8
Tipus: Autònomes			
Recerca i elaboració d'una monografia	65	2,6	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8

Avaluació

L'avaluació del curs està integrada per tres notes que, sumades totes, constitueixen el 100% de la qualificació final:

- 1) L'assistència i participació activa a classe (amb un valor màxim del 10%).
- 2) L'elaboració d'un comentari de text proposat pel professor, on l'alumne haurà de demostrar les habilitats i els coneixements (teòrics i pràctics) adquirits al llarg del curs (amb un valor màxim del 40%).
- 3) La confecció d'una monografia sobre un tema lliure proposat pel professor o pactat entre l'alumne i el tutor de la investigació (que caldrà seleccionar d'entre el professorat d'aquest mòdul, i que serà el responsable de la seva qualificació). Aquest treball haurà de tenir un contingut relacionat amb les temàtiques tractades al llarg de l'assignatura (amb un valor màxim del 50%).

La superació de l'assignatura no exigeix la participació obligatòria a totes tres proves, i s'entén com a no avaluable la persona que no hagi elaborat cap dels dos exercicis, és a dir, ni el comentari de text ni la monografia de tema lliure.

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Assistència i participació activa i individual en les sessions metodològiques del mòdul	10	45	1,8	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8
Elaboració d'un treball monogràfic	50	45	1,8	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8
Realització d'un comentari de text en què siguin aplicats els continguts teòrics i pràctics del curs	40	6	0,24	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8

Bibliografia

- AA. DD. [1997], *Introducció a la teoria de la literatura*, Manresa, Angle Editorial.
- AA.DD. [1999], *Teorías sobre la lírica*, Madrid, Arco /Libros.
- M. H. ABRAMS [1974], *El espejo y la lámpara*, Barcelona, Barral.
- F. De AZÚA [1979], *Baudelaire y el artista de la vida moderna*, Barcelona, Anagrama.
- I. BACHMANN [1990], *Problemas de la literatura contemporánea: conferencias de Francfort*, Madrid, Tecnos.
- P. BALLART [1998], *El contorn del poema*, Barcelona, Quaderns Crema. (V. espanyola: *El contorno del poema*, Barcelona, El Acanilado, 2005.)
- [2007], *El riure de la màscara*, Barcelona, Quaderns Crema.
- [2011], *La veu cantant*, Lleida, Pagès Editors.
- I. BERLIN [2000], *Las raíces del romanticismo*, Madrid, Taurus.
- M. C. BOBES NAVES, [1997], *Semiología de la obra dramática*, Madrid, Arco Libros.
- C. BOUSOÑO [1962], *Teoría de la expresión poética*, Madrid, Gredos, 1970.
- M. BRADBURY & J. McFARLAINE [1976] *Modernism. A Guide to European Literature (1890-1930)*, London, Penguin Books, 1991.
- C. BROOKS & R. P. WARREN [1960], *Understanding Poetry*, Nova York, Holt, Rinehart & Wilson.
- S. BURNshaw [1981], «The Three Revolutions of Modern Poetry», *The Poem itself*, New York, Horizon Press.
- J. W. BURROW [2000], *La crisis de la razón. El pensamiento europeo (1848-1914)*, Barcelona, Editorial Crítica, 2001.
- M. CALINESCU [1987], *Cinco caras de la modernidad. Modernismo, vanguardia, decadencia, kitsch, posmodernismo*, Madrid, Tecnos, 1991.
- J. M. COHEN [1958/1966], *Poesía de nuestro tiempo (1908-1965)*, México, Fondo de Cultura Económica, 1977.
- J. CULLER [1978], *La poéticaestructuralista*, Barcelona, Anagrama.
- T. EAGLETON [2009], *La novela inglesa. Una introducción*, Madrid, Akal.
- J. FERRATÉ [1968] *Dinámica de la poesía*, Barcelona, Seix Barral, 1982.
- H. FRIEDRICH [1959] *Estructura de la lírica moderna*, Barcelona, Seix Barral.
- D. FRISBY [1985], *Fragmentos de la modernidad. Teorías de la modernidad en la obra de Simmel, Kracauer y Benjamin*, Madrid, Visor, 1992.
- P. GAY [2007], *Modernidad. La atracción de la herejía de Baudelaire a Beckett*, Barcelona, Paidós.
- G. GUERRERO [1998], *Teorías de la lírica*, Mèxic, FCE.
- M. HAMBURGER [1969], *La verdad de la poesía*, Mèxic, FCE, 1991.
- H. R. JAUSS [1989], *Las transformaciones de lo moderno. Estudios sobre las etapas de la modernidad estética*, Madrid, Visor, 1995.
- J. JULIÀ [1999], *Al marge dels versos*, Barcelona, Publicacions de l'Abadia de Montserrat.

----- [2002], *La perspectiva contemporánea. Ensayos de teoría de la literatura y literatura comparada*, Santiago de Compostela, Universidade de Santiago de Compostela.

----- [2011], *Poètica de l'exili. L'elegia contemporània a la lírica catalana de postguerra*, Palma, Lleonard Muntaner editor.

----- [2014], *L'ofici i el do. Poesia i concepcions estètiques a la literatura catalana d'inicis del nou-cents*, Manacor, Món de llibres.

----- [2016], *Poesia i identitat. Formes de despersonalització de la lírica moderna*, València, Institució Alfons el Magnànim-Diputació de València, 2016.

----- [2017], *L'autor sense ombra. La figuració literària de l'escriptor entre els segles XIX i XX*, València, Publicacions de la Universitat de València, 2017.

J. APARICIO MAYDEU [2011], *El desguace de la tradición. En el taller de la narrativa del siglo XX*, Madrid, Càtedra.

R. NÚÑEZ RAMOS [1992], *La poesía*, Madrid, Síntesis.

P. PAVIS, [1980], *Diccionario del teatro*, Barcelona, Paidós, 1999.

O. PAZ [1956], *El arco y la lira*, Mèxic, FCE.

----- [1974], *Los hijos del limo*, Barcelona, Seix Barral.

A. PREMINGER & T. V. F. BROGAN (eds.) [1993], *Princeton Encyclopedia of Poetry and Poetics*, Princeton UP.

R. SALVAT [2010], *Una mirada al teatre modern i contemporani*, Barcelona, Institut del Teatre.

R. SCHOLLES (ed.) [1979/1982], *Elements of literature*, Nova York, Oxford UP.

R. SCHOLLES [1982], *Semiotics and Interpretation*, New Haven, Conn., Yale University Press.

E. STAIGER [1967], *Conceptos fundamentales de poética*, Madrid, Rialp.

E. SULLÀ [2001], *Teoría de la novela. Antología de textos del siglo XX*, Barcelona, Crítica.

P. WATSON [2000], *A Terrible Beauty. A History of the People & Ideas that Shaped the Modern Mind*, London, Weindenfeld & Nicolson.